

College voor Toetsen en Examens

Het cspe in 2025 voor nieuwe docenten en examensecretarissen

10 en 11 maart 2025

CvTE, Marcel Claessens & Elsa Postma

Indeling

1. Het CSPE 2025 (+/- 35 min)

- Opbouw
- Planning
- Voorbereiden
- Wijzigingen t.o.v. 2024
- Passend examineren voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte
- Normering

2. Pauze/Vragen

3. Cspe in de praktijk | tips (+/-15 min)

Opbouw cspe (1-2)

- Onderdelen:
 - BB & KB 4 onderdelen, GL 2-4, vaak gekoppeld aan een module
- Elk cspe 2 versies:
 - blauw en rood (pilot-E&O heeft één versie)
- Per onderdeel:
 - Instructiefilmpje voor leerlingen
 - Opdrachtenboekje en eventuele (uitwerk)bijlage(n)
 - Opdrachten in Facet: minitoetsen en/of andere opdrachten
 - ICT-applicaties

Opbouw cspe (2-2)

Voor docenten:

- Instructie examinerator & correctievoorschrift: algemeen en per onderdeel
- Grijs vlekken-exemplaar voor de voorbereiding
- Septembermededelingen en maartaanvullingen op Examenblad.nl
- [Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen \(CSPE\) | 2025 | Examenblad.nl](#)

Planning 2025

Datum	Wat
7 februari	Zending A via Portal: instructie examinerator en grijze vlekken, dashboard
13-14 maart	Zending B via koerier: boekjes voor leerlingen, 1 ^e versie in leerlingaantallen
13 maart	Zending C via Portal: correctievoorschrift, applicaties en, behalve Facet
12 maart	Facet-opdrachten klaar om in te plannen
10 en 11 maart	Examenfestival: voorlichting per profielvak
1 april tot en met 18 juli	Afnameperiode cspe's
Maartaanvulling	Deadline scores inleveren via Wolf
4 juni	Bekendmaking n-termen

Wat kunnen examensecretarissen doen (1-3)

- Dashboard gebruiken als ondersteuning (zending A)
- Examinatoren wijzen op beschikbare informatie, in gesprek blijven over de voorbereiding
- Zorgen dat examinatoren tijdig alle informatie/ documenten ontvangen
- Samen met docenten planning maken van het cspe op basis van de beschikbare informatie
- Inplannen van voldoende examinatoren bij de afnames

Wat kunnen examensecretarissen nog doen (2-3)

- Bereikbaarheid en achtervang van betrokkenen regelen (examensecretaris, systeembeheerder, examinatoren/ 2e examiner)
- Overleg met systeembeheer over ict-logistiek van bestanden, let op de toegewezen versie
- Voorbereiden van het inplannen van de digitale onderdelen examens (rol afnameplanner) – let op kiezen juiste packages!
- Vanaf 10 werkdagen voor eerste examenafname mag de examiner de opdrachten gaan uitproberen en verder voorbereiden

Wat kunnen examensecretarissen nog doen (3-3)

- Let steeds op de geheimhouding!
 - Het is niet toegestaan om onderdelen uit het examen te oefenen of hieruit informatie te delen met de leerlingen voor de start van de afname.
- Bij vragen, fouten of onduidelijkheden: neem contact op met de betreffende helpdesk
 - Examenloket/Facet/Examenlijn/Helpdesk Cito
- Raadpleeg bij vragen Examenblad.nl
 - [Septembermededeling 2025](#)
 - [Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen \(CSPE\) | 2025](#)

Nieuwe/ extra informatie (1-2)

- De profielnaam staat op de voorkant van de examenboekjes
- Elk cspe heeft minimaal één onderdeel in Facet
- Bij E&O, E&O-pilot en HBR wordt gebruik gemaakt van de cspe-app met beperkte internetverbinding
- Gegevens worden 2 weken na afnamedatum bij Cito bewaard. Opvragen van de antwoorden kan via de [klantenservice](#) van Cito of via cspe@cito.nl

Nieuwe/ extra informatie (2-2)

- Indicatie afnametijd per opdracht is toegevoegd aan de instructie examinerator
- Dashboard (overzicht benodigde materialen/documenten)
- Nieuwe voorbeeldopdrachten Facet BWI en M&T (inplanbaar)
- Leerjaar 3 E&O doet mee aan de pilot E&O

BBF in 2025 (Groen en D&P)

- › Het discussie-bbf staat voor besloten en beveiligd forum en is een forum voor docenten.
- › Docenten kunnen op het forum met elkaar in gesprek. Het forum voor de beroepsgerichte examens bestaat uit twee ruimtes: de voorbereidingsruimte en de afnameruimte.
 - De voorbereidingsruimte is voor vragen om elkaar te helpen in de voorbereidende fase in aanloop naar het examen, zoals: hoe deel ik mijn lokaal in? Hoe maak je een planning? Waar koop ik dit product? Enz.
 - De afnameruimte gaat echt over de inhoud van het examen, met vragen als: zou je dit goedkeuren? Is het gegeven antwoord 1 of 2 punten waard? Enz.
De discussies worden gemodereerd door een moderator.

Correctievoorschrift (1-2)

- › Nieuwe vorm digitaal correctievoorschrift cspe's BWI, D&P, MVI en PIE.
 - Dit digitale correctievoorschrift is uitgebreid ten opzichte van 2024 en het bevat nu volledig dezelfde inhoud als het 'papieren' correctievoorschrift (pdf). Er kan dus gekozen worden welke versie gebruikt wordt tijdens de examenafname.
- › Digitaal correctievoorschrift beschikbaar cspe's E&O-nieuwe stijl, Groen, HBR, M&T en Z&W.
 - Dit digitaal correctievoorschrift bevat alleen de beoordelingstabellen uit paragraaf 1.1 van de 'papieren' correctievoorschriften (pdf).

Correctievoorschrift (2-2)

- › Het digitaal correctievoorschrift bevat geen formules voor de berekening van het totaal aantal scorepunten.
 - Formules kunnen desgewenst zelf opgenomen worden in de betreffende cellen.
- › Voorbeelden in het correctievoorschrift.
 - De in het correctievoorschrift opgenomen voorbeelden dienen ter illustratie van mogelijke correcte antwoorden. Er zijn ook andere antwoorden correct. Dit ter beoordeling van de examinerator.

Richttijd voor de onderdelen van het cspe (1-4)

Per onderdeel zijn in het vakspecifieke deel van de Instructie voor de Examinator richttijden aangegeven.

- Richttijden zijn vastgesteld op basis van praktijkervaringen
- De aangegeven richttijd van een onderdeel van het cspe is de netto-examentijd
- Richttijden gaan uit van een werktempo dat de kandidaat aan moet kunnen
- Uitgangspunt is dat de richttijden gevolgd worden

Richttijd voor de onderdelen van het cspe (2-4)

- Richttijden staan vast per onderdeel
 - overgebleven tijd mag niet meegenomen worden naar een ander onderdeel
- De school bepaalt hoe de richttijden gehanteerd worden en heeft dit eventueel vastgelegd in een protocol
- Binnen een school moeten de afdnamecondities voor alle kandidaten gelijk zijn

Richttijd voor de onderdelen van het cspe (3-4)

› Netto-examentijd

Met de netto-examentijd wordt bedoeld, de tijd die de kandidaat krijgt voor het uitvoeren/maken van de opdrachten die beoordeeld worden tijdens het examen. Onbeoordeelde tijd, zoals wachttijd, verplaatsingstijd, voorbereiding- en opruimtijd vallen buiten de richttijd.

Voorbeeld Instructie examinator (4-4):

- Facet
- Cspe-app
- Richttijd
- Akg

onderdeel A			richttijd: 220 minuten	
opdracht	omschrijving	nodig	tijd*	akg
1	een stijlblad invullen	ICT-gebruik: beeldbewerkingsprogramma	± 45 min.	n.v.t.
2	wireframes maken	ICT-gebruik: beeldbewerkingsprogramma, webdesignprogramma	± 60 min.	n.v.t.
3	een website maken	ICT-gebruik: beeldbewerkingsprogramma, webdesignprogramma	± 100 min.	n.v.t.
4	theorievragen maken (minitoetsvragen)	ICT-gebruik: Facet, 3 varianten	± 15 min.	n.v.t.

* tijd = inschatting benodigde tijd. **Let op:** dit is alleen een inschatting, deze tijd kan per kandidaat en school verschillen.

onderdeel B			richttijd: 180 minuten	
opdracht	omschrijving	nodig	tijd*	akg
1	– programmeren – helpdeskopdracht – onderzoek en advies – theorievragen maken (minitoetsvragen)	ICT-gebruik: Facet, 3 varianten Scratch-app (offline editor)	± 60 min. ± 30 min. ± 45 min. ± 15 min.	4
2	een netwerk aanleggen	n.v.t.	± 30 min.	1

* tijd = inschatting benodigde tijd. **Let op:** dit is alleen een inschatting, deze tijd kan per kandidaat en school verschillen.

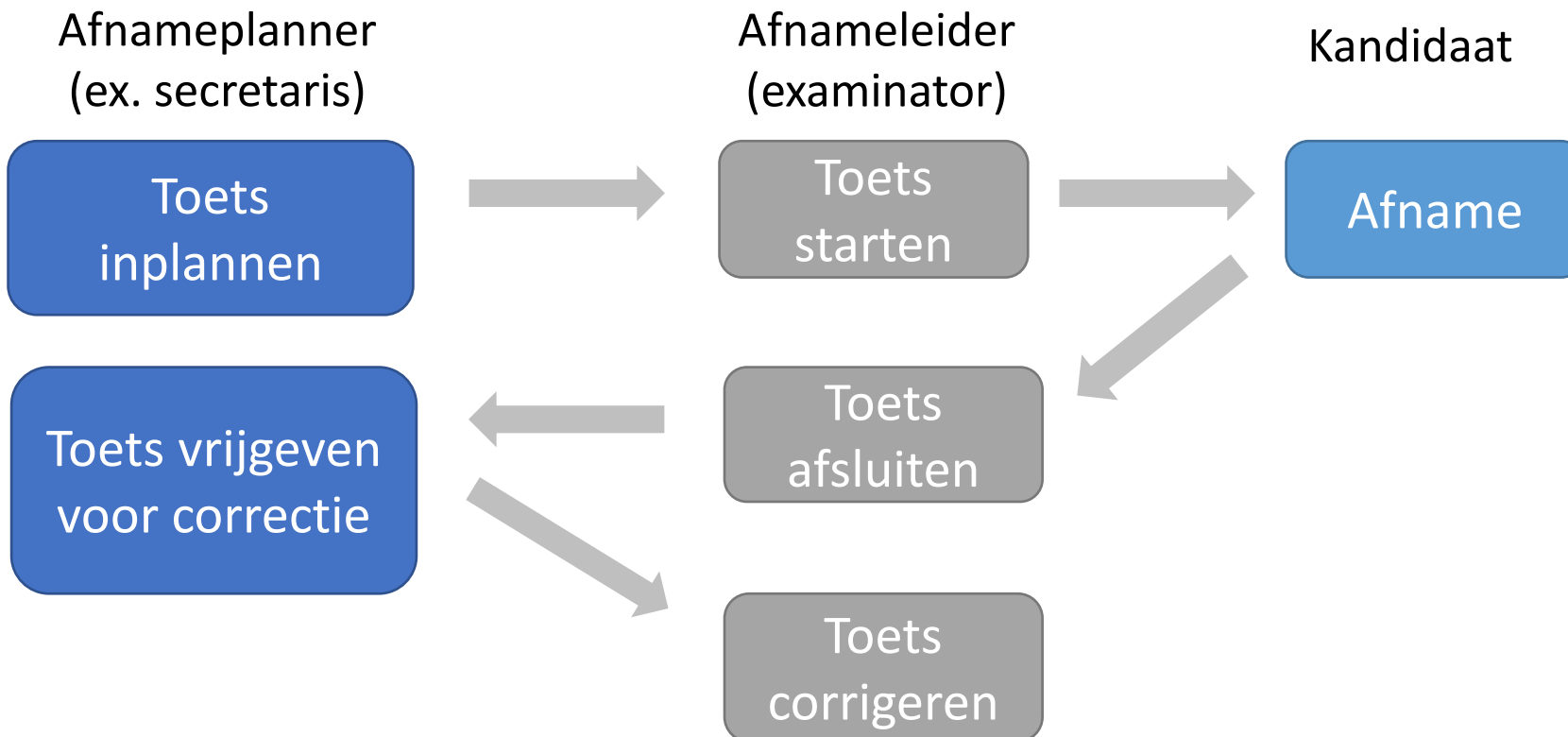
Theorie-opdrachten (minitoets) en andere opdrachten in Facet

- Facet-opdrachten mét theorietoets: varianten, deze plant u in zoals u gewend bent met theorietoetsen
- Facet-opdrachten zonder theorietoets: geen varianten; er is een tweede identieke variant voor kandidaten die ingepland stonden maar het examen niet konden maken
- Facet-corrector nodig bij een aantal Facet-opdrachten
 - Niet bij alle facettoetsen
- Filmpje over de werking van de correctiemodule in Facet met slechts één correctieronde:

Facet: proces inplannen tot correctie

Oefenen docenten en met leerlingen

Facet-opdrachten en minitoetsen/theorievragen:

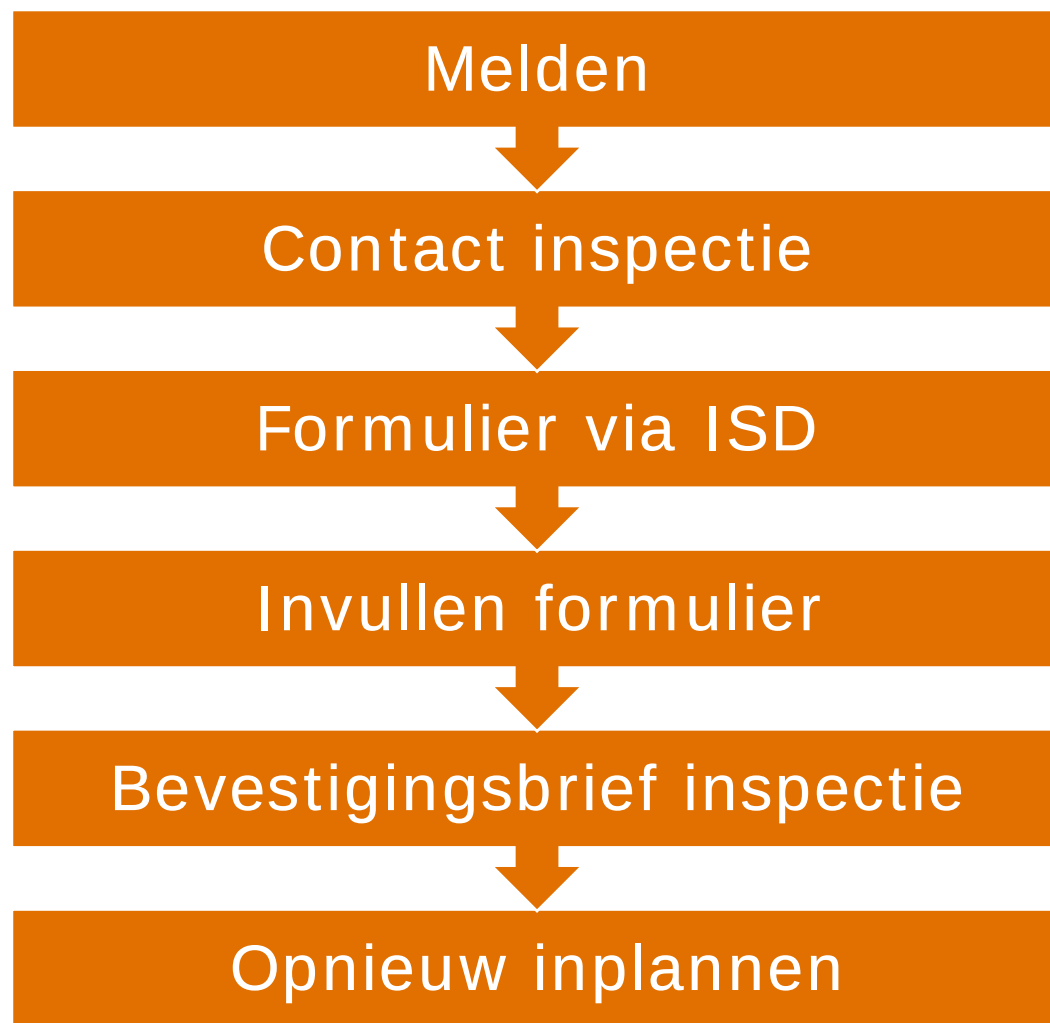
- Via vo-oefenomgeving.facet.nl
 - Versie rood en blauw 2024 en 2023
- Inplanbaar in Facet
 - Versie rood en blauw 2022
 - Daarmee kunt u de flow in Facet doorlopen: inplannen, afnemen, corrigeren in correctiemodule van Facet

Cspe-app

- Voorbeeldopdrachten en instructie zijn verstuurd

Procedure ongeldig verklaren van een cspe

Afname en beoordeling

- De examensecretaris als procesregisseur
- Monitoren of afname en beoordeling gaan zoals de bedoeling is
- Bij eventuele vragen of onjuistheden contact opnemen met de Examenlijn (niet in de enquête van spv)
- Nakijken via correctiemodule: examensecretaris geeft afgesloten afnames vrij voor correctie!
Meld dit aan afnameleiders/examinatoren.

Passend examineren leerlingen met ondersteuningsbehoefte

- Passend examineren is aan de orde als een kandidaat cognitief aan de exameneis kan voldoen, maar hierin door een beperking wordt belemmerd. Passend Examineren | 2025 | Examenblad.nl
- Alle aanpassingen melden in het ISD
- Een melding kan via het formulier op examenblad.nl
- Een melding is NIET een vraag om toestemming maar is een handeling om aangepaste examinering te kunnen monitoren.
- De school moet de beslissing over aanpassing kunnen verantwoorden tegenover de inspectie.
- Uitgangspunt is dat de exameneis niet wordt aangetast

Normering

- Scores invoeren vanuit correctievoorschrift in Wolf
- N-term per versie → **N-term rood** en **N-term blauw**
- Herkansingen → Als niet volledig rood of volledig blauw dan N-term en maximale score bepalen via N-L-tool
- Verzamelen scores via Wolf → alleen eerste kans insturen
- Deadline inzenden voor meenemen in de normering → zie maartaanvulling
- Bekendmaking N-term → 4 juni

Normering

- Docentvraag over moeilijkheidsgraad van het examen (net zoals bij de avo-vakken)

Andere bronnen van input zijn bijvoorbeeld:

- Afnamegegevens via Wolf en Facet
- Reacties bij examenlijn/ LAKS
- SPV-enquête (fouten moeten gemeld worden via de examenlijn)

N-term na herkansing

- In het geval van herkansing door een kandidaat komen de scores die de kandidaat voor de herkanste onderdelen behaald heeft in de plaats van de eerder behaalde scores.
- Van de niet-herkanste onderdelen blijven de scores staan. Met behulp van de N-L-tool wordt een nieuwe N-term en schaallengte (L) voor het herkansings-cspe bepaald.
- Hiermee wordt het nieuwe eindcijfer voor de betreffende kandidaat bepaald. Voor meer informatie over de uitslagbepaling bij herkansing en de N-L-tool zijn de Animatie N-L-tool, Handleiding en Demo N-L-tool te raadplegen.

Herkansen

- › Kandidaten vmbo gl kunnen maar één vak herkansen. Een herkansing kunnen kandidaten voor het cspe inzetten óf voor een algemeen vak. Dit is anders dan in de bb en kb.
- › Vooraf moet geregistreerd worden welke onderdelen worden herkanst door een leerling.
- › Alle geregistreerde onderdelen moeten worden herkanst.

Puntentelling bij herkansing

De scores die de kandidaat voor de herkanste onderdelen behaalt, komen in de plaats van de eerder behaalde scores (zie Figuur 1). Van de niet-herkanste onderdelen blijven de scores staan. Het cijfer wordt uiteindelijk berekend met de N-L-tool).

Centraal Schriftelijk en
Praktisch Examen (CSPE) |
2025 | Examenblad.nl

Voorbeeld berekening herkansing

scorepunten behaald tijdens eerste afname:

A	21
B	5
C	16
D	10
	52

+

totaal score eerste afname

scorepunten behaald tijdens herkansing:

B	9
D	7

+

totaal score herkansing per onderdeel

scorepunten behaald voor het herkansings-cspe:

A	21
B	9
C	16
D	7
	53

+

totaal score voor het herkansings-cspe

Tips van docenten

- › Filmpje met tips

Vorbereiding

- Bekijk z.s.m. de septembermededelingen & het overzicht opdrachten en ICT en informeer de ICT-afdeling.
- Maak vroegtijdig een rooster, claim lokalen.
- D&P: start met het kook- en het technieklokaal.
- Maak het examen van vorige jaren met je leerlingen in de lessen.
- Bekijk de instructiefilmpjes samen met je leerlingen.
- Maak zelf de praktijkopdrachten / werkstukken.

Organisatie

- Rond een onderdeel af voordat je start met het volgende onderdeel.
- Stuur 3e klassers op stage tijdens de afname in klas 4.
- Afname 4e klas: plan de cspe's in voor de meivakantie en richt je vervolgens op de examentraining voor de avo-vakken.
- Let goed op de toegewezen kleur, ook bij Facetopdrachten moet je deze kleur gebruiken.
- Maak checklists om per leerling na te gaan: is alles gemaakt en ingeleverd.
- Houd het nummer van het examenloket & helpdesk bij de hand.

ICT

- Verschillende vestigingen kunnen een andere kleur toegewezen krijgen, let op dat ICT dit weet.
- Zorg dat er een ICT'er beschikbaar is op je locatie.
- Controleer alle hardware: koptelefoons, muizen, voldoende reserve laptops / computers etc.
- Controleer of alle benodigde software beschikbaar is en werkt. Let bijvoorbeeld op verplichte updates (bijvoorbeeld SketchUp).
- Controleer of alle digitale bestanden per leerling goed staan.

Belangrijke kanalen

- Examenblad ([septembermededeling](#) en [cspe pagina](#))
- Examenloket (wet en regelgeving)
- Examenlijn (inhoudelijke vragen over het examen)
- Helpdesk Facet
- Helpdesk Cito (voor cspe-app)
- Platforms
- SPV
- VO Raad (protocollen)

Meer informatie

1. [Activiteitenplanning | 2025 | Examenblad.nl](#)
2. [Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen \(CSPE\) | 2025 | Examenblad.nl](#)[Opgaven en correctievoorschriften \(cito.nl\)](#)
3. [VO-toetsen en -examens \(facet.nl\)](#)
4. [Normering centrale examens | 2025 | Examenblad.nl](#)
5. [Examenlijn voor vragen en opmerkingen cspe](#)
6. [Examenloket voor examenvragen vo - DUO Zakelijk](#)
7. [Passend Examineren | 2025 | Examenblad.nl](#)
8. [Thema's van SPV - Stichting Platforms vmbo](#)

College voor Toetsen en Examens

Veel succes!

Het College voor Toetsen en Examens

030 – 28 40 700, info@cvte.nl

Postbus 315, 3500 AH Utrecht

Volg het College voor Toetsen
en Examens ook op:

www.cvte.nl